

projekt pt. *Projekt i budowa roweru typu Handbike dla osób z niedowładem kończyn dolnych*. Celem pośrednim był pokaz technik spawania aluminium dla studentów naszego Wydziału.

W imieniu studentów AZM oraz własnym składam serdeczne podziękowania za pomoc udzieloną w realizacji w/w projektu dyrektorowi zarządzającemu w Kemppli Sp. z o.o. - Jakubowi Zygmontowi oraz instruktorowi spawania - Marcinowi Kołodziejowi.

Zdzisław Wałęga

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI, PSYCHOLOGII I SOCJOLOGII

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA SZKOŁA I NAUCZYCIEL. OSIĄGNIĘCIA - DYLEMATY - PERSPEKTYWY ŁAGÓW LUBUSKI, 27-28 MAJA 2019 R.

Szkoła od lat stanowi centrum zainteresowania teoretyków i praktyków oświatowych. Mimo licznych badań, tworzonych i wdrażanych modeli, wciąż brak efektywnych rozwiązań systemowych. Stąd istnieje ogromna potrzeba podjęcia poszukiwań oraz działań zmieniających obecny obraz szkoły. Taki kierunek poszukiwań kieruje natychmiast uwagę na nauczycieli - głównych realizatorów szkolnej codzienności. W efekcie nauczyciele muszą być gotowi na wciąż nową analizę doświadczeń, w których stale uczestniczą, by współtworzyć szkołę wysokiej jakości. Umiejętność refleksji i interpretacji współczesnego świata jawi się jako szczególnie i wyjątkowe zadanie do zrealizowania przez nauczycieli, bowiem zanika jasna i wyraźna hierarchia rzeczy, zaś świat staje się mozaiką wielości i dowolności interpretacji. Z drugiej strony w krajach wysoko rozwiniętych rośnie ranga zawodu nauczycieli i stawiane są przed nimi nowe oczekiwania. Zwraca się uwagę, iż powinni być interpretatorami, którzy posługując się bogatym warsztatem badawczym nabywają umiejętności eksplikacji codziennych wydarzeń.

Dynamicznie zmieniająca się rzeczywistość w wielu aspektach przesądza o pracy zawodowej nauczyciela. Przejawia się to nie tylko w przekazywanych przez niego w procesie nauczania treściach wiedzy, stosowaniem coraz to bardziej nowatorskich metod pracy z uczniem, ale również w sposobie rozumienia pracy przez współczesnego nauczyciela, wartości i znaczeniu, jakie ma ona dla niego oraz konsekwencjach rozwojowych, społecznych czy ekonomicznych. Ponadto pracę zawodową nauczycieli rzadko określa sukces, spełnienie czy zadowolenie. Najczęściej zaś determinuje społeczną oceną zawodu, w tym prestiż zawodowy, czy sytuacja ekonomiczna osób rozpoczynających pracę w zawodzie, a także brak wsparcia na starcie

ZAMEK W ŁAGOWIE, FOT. Z WYDZIAŁU

zawodowym i na kolejnych etapach, niejasność ról, poczucie osamotnienia i niższości, psychologiczne trudności wynikające z zakresu odpowiedzialności, asymetryczność zaangażowania w relacjach z uczniami, poczucie wypalenia zawodowego, brak: kultury współpracy, twórczej atmosfery, zaufania pomiędzy nauczycielami, zazdrość, rywalizacja, krytykanctwo, niepewność wynikająca z ciągłych reform, niejasne i coraz to nowe przepisy, małe szanse na karierę zawodową, konieczność ciągłego doskonalania się itp. Niezmiernie istotne jest, by nauczyciele, bezpośrednio odpowiedzialni za proces edukacji, odnaleźli się w opisanej wyżej rzeczywistości oraz efektywnie w niej funkcjonowali.

Jednak nie tylko szkoła i reprezentujący ją nauczyciele są odpowiedzialni za jakość kształcenia i wychowania. Ważne zadania do wykonania mają również przedstawiciele rządu, organów prowadzących oraz świata nauki, a zatem badacze rzeczywistości szkolnej, pedeutolodzy i wszyscy ci, którym pedagogika jako dyscyplina naukowa nie jest obca. Ci ostatni - w znakomitym gronie wielu profesorów i doktorów nauk pedagogicznych - spotkali się 27 i 28 maja 2019 roku w Łagowie Lubuskim, aby podczas Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. *Szkoła i Nauczyciel. Osiągnięcia - dylematy - perspektywy* w murach Zamku Joannitów wymienić się wiedzą, wynikami badań i doświadczeniami na temat nieustannie zmieniającej się sytuacji edukacyjnej w Polsce oraz ról, zadań i wyzwań, jakie stoją przed współczesnym nauczycielem, uczniem i rodzicem.

To niezwykle wartościowe spotkanie zostało zainicjowane przez dr hab. Inettę Nowosad, prof. UZ, kierownika naukowego i organizacyjnego konferencji i jednocześnie kierownika Zakładu Pedagogiki Szkolnej Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego, która przy współpracy z czterema ośrodkami akademickimi w Polsce: Akademią Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie, Uniwersytetem w Białymstoku, Uniwersytetem Opolskim oraz Uniwersytetem Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie doprowadziła do tego wartościowego spotkania pedagogów z całej Polski. Konferencja została objęta patronatem Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

O wysoki poziom merytoryczny zadbał komitet naukowy reprezentowany przez 19 naukowców. Nad organizacją i przebiegiem konferencji czuwał zespół organizacyjny w składzie: mgr Maja Błaszczuk, mgr Joanna Giebułtowska, dr Katarzyna Jagielska, dr Magdalena Zapotoczna. Obowiązki sekretarza naukowego pełniła mgr Anna Duda. W obradach uczestniczyło 39 profesorów, 28 doktorów oraz 11 magistrów z 23 ośrodków akademickich i 2 placówek oświatowych.

Naukowe dociekania poświęcone były interdyscyplinarnej diagnozie szkoły jako organizacji, w której odzwierciedla się to, co niesie jej otoczenie, a więc zjawiska i procesy pochodzące z zewnątrz, ale też szkoły, która stanowi określony zespół wartości, tradycji, dążeń, przekonań, postaw będących jej istotą i jednocześnie decydujących o jej społecznym klimacie, a zatem warunkach i relacjach w niej doświadczanych, tym, co jest wewnątrz.

Jednym z głównych celów konferencji było stworzenie przestrzeni do dyskusji nad osiągnięciami i dylematami funkcjonowania współczesnej szkoły i nauczycieli oraz możliwości zdiagnozowania rzeczywistości szkolnej przez pryzmat działań podmiotów edukacyjnych i decydentów oświatowych. W trakcie obrad podjęto także próbę określenia perspektyw edukacyjnych i rozwojowych szkoły i nauczycieli w kontekście jakości oraz poznania i propagowania nowoczesnej myśli naukowej i badań w zakresie wspierania w rozwoju szkoły i nauczycieli.

Warto podkreślić, że ta ważna debata miała miejsce w okresie szczególnym dla polskiej oświaty, nauczycieli i uczniów. Dyskusje i wymiana doświadczeń na temat systemu edukacji odbywały się bowiem w cieniu jednego z największych strajków nauczycieli w Polsce oraz trudnej sytuacji w edukacji związanej z reformą szkolnictwa. Wiele wystąpień nawiązywało do tych wydarzeń, a prelegenci poddawali je docieklivym analizom.

Podczas dwóch intensywnych dni konferencji obradowano w sesjach plenarnych oraz w sekcjach tematycznych. W pierwszym dniu konferencji, 27 maja 2019 r., odbyła się jedna sesja plenarna oraz cztery sekcje tematyczne. Intellectualne dysputy rozpoczęło wystąpienie prof. zw. dr. hab. Bogusława Śliwerskiego zatytułowane *Socjotechniki oświatowej kontrrewolucji*. Swoimi refleksjami dotyczą-

mi *Szkoły przyszłości* podzielił się prof. zw. dr. hab. Stefan M. Kwiatkowski, który zwrócił uwagę na warunki umożliwiające realną zmianę w polskim szkolnictwie. Inspiracją do krytycznej refleksji nad oglądem szkoły dostarczyło wystąpienie prof. zw. dr. hab. Mirosława J. Szymańskiego pt. *Nauczyciel w świecie zawirowań społecznych*. Prof. zw. dr. hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz w wystąpieniu zatytułowanym *Nauczycielskie walki o uznanie jako instytucjonalne oraz indywidualne praktyki emancypacyjne* odniosła się do trudnych doświadczeń nauczycieli związanych z protestem podkreślając, że po wielu latach nauczycielska grupa zawodowa wyraźnie dostrzegła depryzację swojej

potrzeby uznania, co doprowadziło do radykalnego wyrazu niezadowolenia wobec zastanej rzeczywistości. Interesujące wystąpienie prof. zw. dr. hab. Jerzego Nikitorowicza dotyczyło *Instytucji współczesnej polskiej szkoły w pluralistycznej rzeczywistości*. Sesję plenarną zakończył referat prof. zw. dr. hab. Krzysztofa Rubachy pt. *Nauczyciel w szkole - szkoła w nauczycielu. Modele badań empirycznych*.

Ogniwami spajającymi treści wszystkich wystąpień w sesji plenarnej były szkoła i nauczyciel w kontekście problemów współczesnego świata. Zwracano więc uwagę na różnorodność i wielowymiarowość rzeczywistości, w której działa szkoła oraz na to, w jaki sposób nauczyciele w niej funkcjonują. Skoncentrowano się nie tylko na krytycznej analizie aktualnego systemu edukacji w Polsce, ale także

na dyskusji nad propozycjami zmian, które mogłyby przynieść wymierne korzyści związane z podniesieniem jakości kształcenia i wychowania na miarę wyzwań XXI wieku.

Na popołudniowy blok obrad składały się cztery sekcje tematyczne. Moderatorami pierwszej sekcji zatytułowanej *W trosce o jakość edukacji* byli prof. zw. dr. hab. Zdzisław Wołk, dr hab. Ewa Bochno, prof. UZ oraz dr hab. Eugenia Karcz-Taranowicz, prof. UO. Zaprezentowane wystąpienia dotyczyły szkoły jako zakładu pracy, jej kultury organizacyjnej w kontekście jakości pracy jak i konieczności odpowiedniego, pełnego profesjonalizmu i wysokiej jakości przygotowania nauczycieli do zadań, jakie stawia im rzeczywistość edukacyjna. W referatach wskazano na postawy nauczycieli wobec nowatorskich rozwiązań pedagogicznych oraz czynniki wpływające na poziom ich satysfakcji z pracy. Wiele uwagi poświęcono również protestowi nauczycieli jako formy zmagania o godność i prestiż.

Sekcję drugą poświęconą *Nauczycielowi i szkole w perspektywie wielokulturowej*, moderowali dr hab. Tomasz Gmerek, prof. UAM, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska prof. UO i dr hab. Inetta Nowosad, prof. UZ. W ramach prezentowanych wystąpień poruszano problematykę dotyczącą edukacji w różnych krajach i kulturach. Prelegenci podzielili się rezultatami swoich poszukiwań badawczych poświęconych m.in. popkulturze w kontekście edukacji obywatelskiej w Anglii, specyfice edukacji w Chinach w kontekście uwarunkowań kulturowych czy też kierunkom rozwoju osobistego nauczycieli w Finlandii. Niezwykle in-

interesujących refleksji dostarczyły wystąpienia dotyczące sytuacji osób homoseksualnych w szkole, stereotypów płci z punktu widzenia dzieci przedszkolnych, tożsamości obywatelskiej młodych ludzi oraz elementów polityk edukacyjnych na przykładzie Tajwanu.

Problematyka trzeciej sekcji oscylowała wokół zagadnień poświęconych *Uczniowi w sytuacjach szkolnych*. Rolę moderatorów pełnili dr hab. Sylwia Jaskulska, prof. UAM i dr hab. Edward Nycz, prof. UO. Prelegenci w swoich rozważaniach koncentrowali się na osobie ucznia jako podmiotu uwikłanego w wielorakie zmiany i coraz to nowe konteksty rzeczywistości szkolnej. Zwracano więc uwagę na trudności dzieci i młodzieży w zakresie problemów komunikacyjnych wynikających z SLI, czy radzenia sobie uczniów z rodzin dysfunkcyjnych w szkole. Omawiano także różne formy edukacji alternatywnej oraz rolę projektów społecznych i nauczyciela w kształtowaniu umiejętności społecznych. Szczególną uwagę poświęcono również edukacji kulturalnej.

Obrazy w sekcji czwartej zatytułowanej *Wybrane aspekty zawodu nauczyciela*, której przewodniczyli dr hab. Ewa Pasterniak-Kobyłecka, prof. UZ, dr hab. Lidia Kataryńczuk-Mania, prof. UZ i dr Renata Wawrzyniak-Beszterda poświęcone były osobie nauczyciela. Interesujących refleksji dostarczyły wystąpienia dotyczące nauczycieli rozpoczynających karierę zawodową. Przygotowanie zawodowe oraz kompetencje przyszłości przedstawicieli tego zawodu stanowiły punkt wyjścia podjętych rozważań. Szczególną uwagę poświęcono nauczycielom małych dzieci - w ramach wychowania przedszkolnego oraz edukacji wczesnoszkolnej, a także ich roli w rozwijaniu kompetencji społeczno-emocjonalnych oraz kształtowaniu relacji międzyludzkich.

Drugi dzień konferencji otworzyły wystąpienia naukowe prezentowane zarówno podczas sesji plenarnej, jak i w poszczególnych sekcjach. Prof. zw. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik w wystąpieniu pt. *Paradoksy testów języka angielskiego* omówiła funkcjonowanie języka angielskiego w edukacji oraz specyfikę testowania umiejętności językowych wskazując na przykłady wybranych krajów azjatyckich. Prof. zw. dr hab. Zbyszko Melosik w referacie *Pasja, władza i wolność: o tożsamości naukowca* zwrócił uwagę na osobę naukowca oraz jego odpowiedzialność w kontekście tworzenia przez niego wiedzy. Interesujących refleksji dostarczyło wystąpienie prof. zw. dr hab. Mirosława Sobieckiego *Tożsamość kulturowa w wymiarze religijnym - perspektywa pedagogiczna*. Prof. zw. dr hab. Jacek Piekarski w referacie pt. *Co to znaczy uczestniczyć w praktyce szkoły? Uwagi na temat wykorzystania typologii w budowaniu perspektywy badawczej* wyeksponował problematykę praktycznego zaangażowania badacza i jego sensownej obecności w przestrzeni, którą bada. Profesor podkreślał, że naukowcy, badając rzeczywistość społeczną, w tym realia szkoły, również stają się jej częścią. Prof. Inetta Nowosad w wystąpieniu zatytułowanym *Innowacje w edukacji. Wybrane aspekty szkolnej codzienności*, zwróciła uwagę na różnice w rozumieniu innowacji oraz występujące nader często utożsamianie przez nauczycieli innowacji ze zmianą. Jednak nie każda zmiana jest innowacją oraz nie każda zmiana jest dla szkoły ważna, czy choćby nawet potrzebna. Wyłoniona została w ten sposób potrzeba podjęcia działań nad wzrostem świadomości nauczycieli, co stanowi o innowacji, by mogli mieć realne poczucie praktykowania innowacji oraz oceny ich efektywności.

Drugi dzień obrad w sesji plenarnej obfitował w inspirujące prezentacje naukowe zaproszonych gości. Rozważania prelegentów w szczególnie sposób oscylowały wokół różnorodnych aspektów prowadzenia badań nad edukacją oraz na postaci naukowca - badacza rzeczywistości szkolnej. Dyskusje inicjowane przez badaczy pozwoliły na wysunięcie konkluzji, iż systematyczne monitorowanie, pogłębianie i poszerzanie wiedzy na temat systemu edukacji w Polsce oraz wszystkich uczestników procesów edukacyjnych jest niezmiernie istotne w rzeczywistości pełnej nieustannych zmian.

SALA KONFERENCYJNA, FOT. Z WYDZIAŁU

OTWARCIE KONFERENCJI, FOT. Z WYDZIAŁU

FOT. Z WYDZIAŁU

PROF. ŚLIWERSKI, FOT. Z WYDZIAŁU

PROREKTOR PROF. STRYZEWSKI, FOT. Z WYDZIAŁU

Wystąpienia, które odbyły się w trzech popołudniowych sekcjach obfitowały w interesujące wystąpienia. Sekcja piąta pt. *Różne oblicza szkoły i edukacji*, którą moderowały dr hab. prof. UŚ Teresa Wilk oraz dr Agata Rzymekta-Fraćkiewicz, poświęcona była zagadnieniom dotyczącym ważnych działań edukacyjnych instytucji edukacyjnych oraz resocjalizacyjnych. Omówiono więc rolę edukacji w zakładach karnych, zadania związane z doradztwem edukacyjno-zawodowym oraz profilaktyki depresji i zachowań suicydalnych dzieci i młodzieży w kontekście wyzwań codziennego życia. Zwrócono uwagę na problematykę związaną z team-teachingiem oraz kontekstami pedagogicznej kategorii błędu.

Wystąpienia w sekcji szóstej pt. *Nauczyciel współczesnej szkoły*, prowadzonej przez dr hab. Hannę Kędziarską, prof. UWM i dr hab., prof. APS Jarostawa Michalskiego ponownie skierowały uwagę uczestników na osobę nauczyciela. Tym razem prelegenci omówili ważne kwestie związane z funkcjonowaniem nauczyciela w szkole w kontekście przywództwa, czy też dyrektywności oraz kształtowania przez niego kompetencji mediacyjnych, z etosem i niejasnościami roli nauczyciela, a także z poczuciem jego dobrostanu. Zwrócono uwagę na możliwości funkcjonowania początkującego nauczyciela w społeczno-kulturowej przestrzeni szkoły. Wiele miejsca poświęcono analizie sytuacji nauczycieli, którzy ze względu na zmiany systemów, jak choćby likwidację szkół gimnazjalnych, stanęli przed koniecznością przeorganizowania lub ponownego ukształtowania własnej tożsamości zawodowej.

W sekcji siódmej pt. *Nowe kategorie w badaniach nad szkołą, nauczycielem i uczniem*, którą moderowały prof. zw. dr hab. Jolanta Szempruch, dr hab. Małgorzata Kuśpit, prof. UMCS i dr hab. Joanna M. Łukasik, prof. UP skupiono

się na nowych kierunkach badań szkolnej rzeczywistości. Tematyka wystąpień dotyczyła przestrzeni i obszarów rozwoju nauczyciela, w tym humanistycznej wizji jego osoby, jakości życia emerytowanych nauczycieli oraz obszarów edukacji i wychowania, związanych między innymi z edukacją zdrowotną, możliwościami kształtowania postaw przedsiębiorczych czy stylami radzenia sobie ze stresem wśród młodzieży. Zwrócono wreszcie uwagę na współpracę nauczycieli w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniom oraz na ważną w edukacji rolę świadomych rodziców, istotnych partnerów oddziaływań edukacyjnych.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Szkoła i Nauczyciel. Osiągnięcia - dylematy - perspektywy* obfitowała w wiele godnych uwagi wystąpień i dyskusji. Rozważania te były wyrazem ogromnej troski wielu ważnych przedstawicieli nauk pedagogicznych w Polsce o kształt polskiej edukacji, w kontekście wydarzeń związanych z reformą oraz ogólnopolskim protestem środowiska nauczycielskiego, a także na tle globalnych przemian współczesnego świata, niosących nie tylko wyzwania, ale i możliwości. Obrady w sekcjach pozwoliły zwrócić uwagę na wielość i złożoność zagadnień związanych z rzeczywistością szkolną. Tak szczególne zainteresowanie przedstawiciele środowisk naukowych tym, co dzieje się obecnie w polskim szkolnictwie pozwala mieć nadzieję na to, że nieuchronna zmiana systemowa, dotykająca tak ważnej sfery funkcjonowania społeczeństwa, jaką jest edukacja, mimo trudności i zawirowań przebieganie pod czujnym i krytycznym okiem specjalistów. To zaś zaowocuje stworzeniem w Polsce satysfakcjonującego dla wszystkich i efektywnego, nowoczesnego systemu edukacji.

Paulina Koperna, Magdalena Zapotoczna

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

UDZIAŁ PROF. IVANA PANKEVYCHA W KONFERENCJACH MIĘDZYNARODOWYCH

15 maja 2019 r. we Lwowie (Ukraina) dr hab. Ivan Pankevych, prof. UZ z Katedry Prawa Konstytucyjnego WPA UZ wziął udział w międzynarodowej konferencji naukowej pt. *Ukraina w warunkach transformacji międzynarodowego systemu bezpieczeństwa*. Współorganizatorami konferencji byli: Wydział Stosunków Międzynarodowych Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki, Instytut Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Wrocławskiego, Instytut Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej Uniwersytetu Pedagogicznego imienia Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Wydział Nauk Społecznych Międzynarodowego Uniwersytetu Czarnomorskiego w Tbilisi, Towarzystwo Naukowe Polaków na Litwie (Wilno), Ośrodek Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Partnerstwa, Lwowska Obwodowa Administracja Państwowa, Ośrodek Informacji i Dokumentacji NATO. Przedstawione liczne grono współorganizatorów konferencji świadczy o wadze podejmowanych problemów, a związanych z szeroko pojętym międzynarodowym sys-

temem bezpieczeństwa. W konsekwencji w trakcie sesji plenarnych oraz paneli szczegółowych naukowcy nie tylko skupiali się na zagrożeniach wobec Ukrainy, ale także na analizie problematyki bezpieczeństwa w skali europejskiej i światowej. Na uwagę zasługuje liczne grono uczestników konferencji, pochodzących z wielu znanych europejskich ośrodków naukowych, wśród których wymienić można Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, Uniwersytet Wrocławski, Kijowski Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki, Uniwersytet Trenczyński Alexandra Dubčeka, Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie.

Prof. Ivan Pankevych, reprezentując na konferencji Uniwersytet Zielonogórski, wystąpił w ramach panelu „Polityko-prawne i społeczno-gospodarcze aspekty bezpieczeństwa międzynarodowego” z referatem pt. *Ingerowanie w proces wyborczy jako destabilizujący czynnik bezpieczeństwa narodowego*, który spotkał się z wielkim zainteresowaniem międzynarodowej społeczności naukowej.

Druga międzynarodowa konferencja naukowa, na której gościł prof. Pankevych nosiła tytuł *Zagrożenia bezpieczeństwa w procesach globalizacji. Zagrożenia polityczne*, a odbyła się w dniach 16-17 maja 2019 r. w Zamościu. Wydarzenie to było owocem współpracy międzyuczelnianej i transgranicznej polskich i ukraińskich ośrodków naukowych. Z polskiej strony organizatorami konferencji był UMCS w Lublinie oraz PWSZ im. Szymona Szymonowicza w Zamościu, natomiast z ukraińskiej - Narodowy Uniwer-